

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

KARNATAKA LEGISLATIVE ASSEMBLY

ಗುರುವಾರ ದಿನಾಂಕ ೨೧ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೫೫ ಪಾಲ್ಘಾಣ ೩೦, ೧೯೦೬ ಶಕ

ವಿಧಾನಸೌಧದಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಸದನವು ಗುರುವಾರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯-೦೦

ಘಂಟೆಗೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿತು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು [ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ ಅವರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು.]

ವಿತ್ತೀಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು

೧೯೫೫-೫೬ನೇ ಸಾಲಿನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರ ಮಂಡನೆ

MR. SPEAKER.—The Hon Chief Minister to present the Budget,

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ (ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು).—

ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ,

೧೯೫೫-೫೬ರ “ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಆಯವ್ಯಯ” ಅಂದಾಜು ಪತ್ರವನ್ನು ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

೧) ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಯಾದಾಗ, ಅದು ತನ್ನದೇ ಆದ ಬಹುಮತವನ್ನು ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಜನತಾ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಿ.ಜಿ.ಪಿ., ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ. ಸಿ.ಪಿ.ಐ., ಎ.ಐ.ಎ.ಡಿ., ಎಂ.ಕೆ.ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷಗಳ ಹಾಗೂ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷೇತರ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಿತು. ಸರ್ಕಾರ ಹಲವಾರು ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು ಮತ್ತು ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳ ನಡುವೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಆಸ್ತಿರಗೊಳಿಸಲು ಎಡಬಿಡದೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದರೂ, ಮಿತ್ರ ಪಕ್ಷಗಳ ಹಾಗೂ ಸದನದ ಇತರ ಸದಸ್ಯರ ನಿರಂತರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಉಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಪೋಷಿಸಿದವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಋಣಿಯಾಗಿದೆ. ಜನತೆಗೆ ನನ್ನ ಮಂದನೆಗಳು.

೨) ಇತ್ತೀಚಿನ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ೨೮ ಲೋಕಸಭಾ ಸ್ಥಾನಗಳ ಪೈಕಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ೪ ಸ್ಥಾನಗಳು ಮಾತ್ರ ದೊರೆತವು. ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಷಯಗಳೇ ಹೊರತು ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಷಯಗಳಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣಾ ಫಲಿತಾಂಶದಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಯ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಯೆಂದೂ ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದೂ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಕ್ಕೊರಲಿನಿಂದ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಜನತೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾದುದರಿಂದ, ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾದ ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡಲು ಹಾಗೂ ಜನತೆಯ ಅಭಿಮತವನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೋರಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದೆ. ಮಾರ್ಚ್ ೫ ರಂದು ನಡೆದ ವಿಧಾನಸಭೆ ಚುನಾವಣೆಯು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆ ನೀಡಿದ ವಾಸ್ತವಿಕ ತೀರ್ಪಾಗಿದೆ. ನಾವು ಹೊಸತಾಗಿ ಜನತೆಯ ಆದೇಶವನ್ನು ಕೋರಿದಾಗ ಜನತೆ ನಮಗೆ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತು. ಬಹುಶಃ ಇಂಥ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಮಾನಾದ

ಇನ್ನೊಂದು ಚುನಾವಣೆ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲೇ ನಡೆದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಮಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿರುವ ಜನತೆಗೆ ನಾನು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ರೈತರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಯಂವಜನತೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ದಲಿತರು, ಹಿಂದೂಗಳ ವರ್ಗದವರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರು ಹಾಗೂ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗದವರೂ ನಮ್ಮನ್ನ ಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೪) ಜನತಾ ಪಕ್ಷವು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿದ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ಇಂದು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ಸದನಕ್ಕೆ ನಾನು ಭರವಸೆ ನೀಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿದ್ದೇವೆ.

೫) ಗೌರವ-ರೂಪ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಈ ವರ್ಷ ಪೂರ್ಣ ಬಡ್ಡಿ ಟನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ನಮಗೆ ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತಿಮ ಹಾಗೂ ಪೂರ್ಣ ಬಡ್ಡಿ ಟನ್ನು ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗುವುದು.

೬) ಮುಂದೆ ಪೂರ್ಣ ಬಡ್ಡಿ ಟನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಹಿಂದಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಿವರಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

೭) ಗೌರವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಚರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿತು. ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ೨೦೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನೆರವಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕೋರಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೇಂದ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ ನೆರವು ಕೇವಲ ೩೨.೭೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ.

೮) ಈ ವರ್ಷ ಹಣದುಬ್ಬರದ ದರವು ಕಳೆದ ವರ್ಷದಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಶಾಂತ ದರಗಳ ಪರಿಷ್ಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯವು ನಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಘೋಷಿಸಿದ ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಂತುಗಳ ಸಂದಾಯದಿಂದಾಗಿ ರಾಜ್ಯದ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ. ಗೌರವ-ರಣಿಸೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೨೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಡೆಟ್ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ನಾವು ೮೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮೊತ್ತದ ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆಯ ಕಂತುಗಳನ್ನು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತಾನೇ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗದ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ವರಮಾನದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಸಮ್ಮತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯೊಂದನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದೆ. ಈಗಲಾದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ನನ್ನ ನಿರೀಕ್ಷೆ.

೯) ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವು ಗೌರವಿಸೇ ಜನವರಿ ತಿಂಗಳ ೧೦ ರಂದು ಆಡಳಿತ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಗೌರವಿಸೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೩೦ ರಂದು ರಿಪರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ೪೦.೬೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅರ್ಥೋಪಾಯ ಮಂಂಗಡ, ೨.೫೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ದೊರೆಯಲಿದ್ದ ಅದರೆ ಅಂದು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿರದ ೭೭.೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅರ್ಥೋಪಾಯ ಮಂಂಗಡ ಹಣಗಳನ್ನು ನಾವು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಇವರಿಂದಾಗಿ, ಅಂದು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ೧೨೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಅಂತರ ಕಂಡುಬಂತು. ಗೌರವರ ಮಾರ್ಚ್ ೩೧ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಂಡ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೭೭.೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೇಂದ್ರದ ಅರ್ಥೋಪಾಯ ಮಂಂಗಡ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾವು ಸಂದಾಯ ಮಾಡಿದವು ಮತ್ತು ಆ ವರ್ಷದ ಅನುಮೋದಿತ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಿಂತ ೩೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದವು. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಿಯೂ, ಗೌರವರ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯ ವೇಳೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ ಅಥವಾ ಅಂತರ ೪೩.೭೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಂಡ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಆರ್ಥಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದಾಗಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗೌರವರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಿಂತ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಉತ್ತಮಗೊಂಡಿತ್ತು.

೧೦. ೧೯೮೩-೮೪ರಲ್ಲಿ, ೫೭೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಂಗೀಕೃತ ಯೋಜನೆಯ ಬದಲಾಗಿ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಆದ ವೆಚ್ಚ ಸುಮಾರು ೬೨೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ೫೫೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಬದುಗಿಸಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಆ ವರ್ಷ, ರಾಜ್ಯದ ಬಹುತೇಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತಲೆದೋರಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಪಡೆದ ನೆರವುಗಿಂತ ಬಹಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೂ, ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಆರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ೧೯೮೩-೮೪ರ ಮುಕ್ತಾಯದ ಕೊರತೆ ಕೇವಲ ೭೭.೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿತ್ತು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ವರ್ಷದ ಆರ್ಥಿಕ ಇಳಿತ ಕೇವಲ ೩೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ.

೧೧) ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜನ್ನು ನಾನು ಮಂಡಿಸಿದಾಗ, ೬೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯ ಎಂದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುತ್ತೇವೆಂದೂ, ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ೭೬೯.೬೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊರತೆ ಇರುವುದೆಂದೂ ನಾನು ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ೮೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಮೂಲಕ ಈ ಕೊರತೆ ೧೫೨.೬೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿಯ ಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಮಾಣದ ಅಧಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

೧೨. ನಾವೀಗ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣಕಾಸು ಸ್ಥಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸೋಣ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ೧೯೮೦-೮೧ನೇ ವರ್ಷದ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲದ ೨೫೭೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊರತೆ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ೧೯೮೧-೮೨ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲದ ೧೬೯೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊರತೆಯಿತ್ತು. ೧೯೮೨-೮೩ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲದ ೧೬೫೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊರತೆಯಿತ್ತು. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ೧೯೮೩-೮೪ನೇ ವರ್ಷದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲದ ೫೬೫೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊರತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು-ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಇತ್ತೀಚಿನ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಪ್ರಸಕ್ತ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲದ ೩೯೮೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊರತೆ ಇದೆ. ೧೯೮೫-೮೬ನೇ ವರ್ಷದ ಕೇಂದ್ರ ಆಯ-ವ್ಯಯ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ೩೬೯೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊರತೆಯಿದ್ದು, ಇದು ಭೈರ್ಯಗಡಿಸುವ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

೧೩. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿರುವ ಹಣಕಾಸಿನ ಕೊರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಎಷ್ಟು ಅಗಾಧ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ತುಂಬಲು ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಮಾಹಿತಿ ಯನ್ನು ಸದನದ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

೧೪. ರೈತರಿಂದ ಬಾಕಿ ಬರಬೇಕಾದ ಮೊಬಲಗುಗಳನ್ನು ಅವಧಿ ಮೀರಿದ ಬಾಕಿಗಳೆಂದು ಕರೆದಿ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದಂಡನಾ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದಾಗ ಇವುಗಳನ್ನು ಓವರ್ ಡ್ರಾಫ್ಟ್‌ಗಳೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಹಣ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೇ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಕೊರತೆ ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆ (Deficit Financing) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ದಂಡನಾ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

೧೫. ಭಾರತದ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ರಾಜ್ಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವೊಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಮಾರ್ಚ್ ೧೫, ೧೯೮೫ರಂದು ಕೇಂದ್ರ ಹಣಕಾಸು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ೧೩ ರಾಜ್ಯಗಳ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದರು. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪೈಕಿ, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ, ಕೇರಳ, ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ರಾಜ್ಯಗಳು ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮೀರಿ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಪಡೆದಿದ್ದವು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ೧೩ ರಾಜ್ಯಗಳ ಒಟ್ಟು ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ೧೩೬೭.೬೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಪ್ರಸಕ್ತ ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಲ್ಲದ ಕೊರತೆಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

೧೬. ಸದನದ ಸದಸ್ಯರ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಈ ಓವರ್‌ಡ್ರಾಫ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಈಗ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

I. ಆರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗದ ಕೊರತೆಗಳು.

	ರೂ.	ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ
(ಎ) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಲಗಳು	...	೧೮.೫೨
(ಬಿ) ಸಂಸ್ಥಿಕ ಹಣಕಾಸುಗಳು	...	೨೦.೭೮
(ಸಿ) ಕೇಂದ್ರ ತೆರಿಗೆಗಳ ಪಾಲು	...	೫೦.೩೩
(ಡಿ) ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನೆಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಜಮೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ನಡುವಣ ಅಂತರ	...	೨೯.೫೩
(ಇ) ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ನೆರವಿನಲ್ಲಿ ಕೊರತೆ	...	೨೦.೭೧
(ಎಫ್) ಇತರ ಬಾಬುಗಳು	...	೧೫.೯೪
ಒಟ್ಟು		೧೫೭.೮೦

II. ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ... ೩೨೨.೨೩
(ವೇತನ ಪರಿಷ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ತುಟ್ಟಭತ್ಯೆ ಕಂತುಗಳ ಸಂದಾಯ ಇವೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ.)

III. ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯ ಉದ್ಯಮಗಳಿಂದ ಬರಲಿದ್ದ ಅಂಶದಾನದಲ್ಲಿ ಇಳಿತ ... ೨೨೮.೦೫

IT ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬಾಬುಗಳಿಂದ ಹೊಂದಿಸಲಾಗಿದೆ,

(i) ಅಧಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ	...	೨೮೫.೨೦
(ii) ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯಗಳು	...	೭೨.೨೫
(iii) ತೆರಿಗೆ ಹಾಗೂ ತೆರಿಗೇತರ ರಾಜಸ್ವ	...	೧೧೬.೩೩
(iv) ಸಂಕೀರ್ಣ ಬಂಡವಾಳ ಜಮೆಗಳು	...	೧೮.೭೪
(v) ರಾಜ್ಯ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿ	...	೦.೮೭
(vi) ರಾಜ್ಯದ್ದೇ ಆದ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಒಟ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಇಳಿತ	...	೭೪.೩೩

೧೭. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಆರನೇ ಯೋಜನಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಇಳಿತವು ೨೩೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಇದರ ೩/೨ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ ಹಂಚಲಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾದುದು. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

೧೮. ನಾನೀಗ ಲೇನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಐತೀರ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಆಯೋಗವು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು ೧೯೮೪ನೇ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಿತು. ಈ ಐತೀರ್ಪು ೧೯೮೫-೮೬ರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ೪ ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ನಾವಿನ್ನೂ ಅಂತರ ತುಂಬುವ ತೀರ ಹಳೆಯ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗೆ ಅಂಟಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂಬುದು ಈ ಐತೀರ್ಪಿನಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಳನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಐತೀರ್ಪಿನ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಂಚಲಾದ ಪಾಲು ೧,೦೦೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಎಂಟನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಐತೀರ್ಪಿನ ಮೇರೆಗೆ, ನಮಗೆ ಲಭಿಸತಕ್ಕ ಪಾಲು ೧೭೨೭.೯೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಇದೇ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣದುಬ್ಬರವು ಎಂಟನೇ ಹಣಕಾಸು ಆಯೋಗದ ಐತೀರ್ಪಿನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದರೆ, ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಯೋಗದಿಂದ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ

ವಾಗಿ ದೊರೆಯಬೇಕಾದ ಪಾಲು ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಕೇಂದ್ರವು ಈ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ೧೯೮೫-೮೬ರಂದು ಚುರಿಗೊಳಿಸಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪಾಲಿನ ಬದಲೇ ಬಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಕೊಡದಿರುವುದು ಸಮರ್ಪಕವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಂವಿಧಾನದ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಹಾಗೂ ಅನೈತಿಕ.

೧೯. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಒಂದು ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಆ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕೋಶಗಳಿಂದ ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಸಾಕಬಾದ ಏರ್ಪಾಡೊಂದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತೇನೆ.

೨೦. ೧೯೮೫-೮೬ರ ಯೋಜನೆ ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ೧೯೮೫-೮೬ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೮೫.೬೦೬ ರೂಪಾಯಿ ಪ್ರಮಾಣದ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ನಾವು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದು, ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಯೋಜನೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ನೀರಾವರಿ, ಕೃಷಿ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಗಳು, ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮೊದಲಾದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಫಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆದ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯಾದ ವಿಸ್ಮಯವೆಂದು ನಮ್ಮ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿರೂದ್ಧ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡುವಂಥ ಒಂದು ಟೀಕೆ, ಈ ಮುಂದಿನ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಟೀಕೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. —

(i) ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪಾಲಿನ ಪ್ರಮಾಣ ೫೫.೪೫ ಎಂದು ಏಟಿನೇ ಹಣಕಾಸು ಅಯೋಗ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣ ೭೭.೨೩ ಆಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ, ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಯುಂಟಾಗಿದೆ. ನಾಲ್ಕನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲ ರಾಜ್ಯಗಳ ಪಾಲಿನ ಪ್ರತಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಲು ಶೇಕಡ ೬.೧೭ ಆಗಿತ್ತು. ಆರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡ ೬.೫೦ಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂಶಗಳಿಂದಾಗಿ, ಆರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ೭೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೂ ಮೀರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಅದುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಲಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿನ ಈ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಾದರೂ ತರಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

(ii) ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ನೆರವು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಯೋಜನಾ ನೆರವುಗಳ ನಡುವಣ ಶೇಕಡಾ ವಾರು, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶೇಕಡ ೪೫ರಿಂದ ಆರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೨೩ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಎಂದರೆ, ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ ೫೦ರಷ್ಟು ಕುಗ್ಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದಷ್ಟೇ ಕೇಂದ್ರದ ನೆರವನ್ನು ಏಳನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನಾವಧಿಗೂ ನೀಡಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಉದ್ದೇಶ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಗಾಢ್ಲಿಲ್ ಯೋಜನಾ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಅನ್ವಯಿಸಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಯೋಜನೇತರ ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೇಂದ್ರದ ಕೊಡುಹಣದ ಏರ್ಪಾಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಶವಾಸ ನೀಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಪವಿತ್ರಕಾರ್ಜುನ ಎಂ. ಖರ್ಗೆ. — ಇದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಬಡ್ಡೆ ಟ್ರಾನ್ಸೆಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಾವು ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಡ್ಡೆ ಟ್ರಾನ್ಸೆ ಸೆಂಟೀಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ೯ ಪುಟಗಳು ಮಗಿದರೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿತ್ತು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಎರಡು ಪುಟದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ. — ನಾನು ಓದುವುದು ಮಂಗಿದಮೇಲೆ ತಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೇಂದ್ರ ಬಜೆಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸ. 'ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಳವರ್ಗವನ್ನು ಟುಂಗುಮಾಡುವ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳು ಇವೆ' ಎಂದಿಗಲ ಭಾರಿ ಕೊರತೆಯಿದೆಯೆಂದೂ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಜೆಟ್ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವು ತ್ರಾಸದಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಇದನ್ನು ಪುರಂಭಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ' ಎಂದೂ ಕೇಂದ್ರ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ೨೩.೬ರಷ್ಟು ಭಾರೀ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಆಮೆ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವೈಪರೀತ್ಯವೆಂದರೆ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚವು ಶೇಕಡಾ ೬.೪ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಇದು ವಾಸ್ತವಿಕ ಹೆಚ್ಚಳವಲ್ಲ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇತರ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಹತೋಟಿ ಮೀರಿದ ಹೆಚ್ಚಳವೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರವು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ೫೬.೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಭಾರಿ ರಾಜಸ್ವ ಕೊರತೆ ಹೊಂದಿದೆಯೆಂದು ಅರ್ಥ. ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವ ನಾವು, ತಮ್ಮ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ವಿವೇಕಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮತ್ತು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆಸಮರ್ಥರಾದವರೆಂದ ನುತಿ ಬೋಧೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

- (iii) ಅನುಪೇಕ್ಷಿತ ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳ ಹಾನಿಕಾರಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದಾಗಿ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಬಹಳಷ್ಟು ತೊಂದರೆಗೀಡಾಯಿತು. ಈ ಮೊದಲೇ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಆರನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಅಂದಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಕೇವಲ ೬೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇತ್ತೀಚಿನ ಅಂದಾಜುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಸುಮಾರು ೨೫೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅನೇಕ ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಸಮೂಹ ಸಹಾಯಾನುದಾನ ಕ್ಯಾಪಿ (block assistance) ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಸೂತ್ರದ ಮೇರೆಗೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ೧೯೬೮ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಷತ್ತು ಕೈಕೊಂಡ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ತದನಂತರದ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಪುರಸ್ಕೃತ ಯೋಜನೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪುನರವಲೋಕನಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರ ಬತ್ತಿಯುಸಾತ್ತದೆ.

೨೧. ಆರನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗಿತಿಯನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ ನಿರ್ಧಾರಣೆಯ ಪೂರ್ವಯೋಜಿತ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಜಸ್ವಗಳಲ್ಲಿನ ಶಿಲ್ಕು ಉಳಿಳ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ವಿಷಯ ಕಳವಳಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರೊಡನೆ ಜೋಲಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗಿಂತ ಬಹಳಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಂತೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ತನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೇತರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಿವೇಕಯುತವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಇದರಿಂದ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಯೋಜನೇತರ ವೆಚ್ಚವೇ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯೋಜನಾ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರಗಳನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡುವುದೆಂಬ ಅಂಶ ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ.

೨೨. ಆರನೇ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣಕಾಸು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಒಟ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿ ೧೩.೨೯೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೊರತೆಯೂ ಸೇರಿದೆ ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವಯುತ್ತೇನೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕ್ಯ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕೊರತೆ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ (Deficit financing) ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಏಳನೇ ಯೋಜನೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ೧೦,೦೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊರತೆಗೆ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿದ ತರುವಾಯವೂ ೧,೮೦,೦೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯದ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ೫೦,೦೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಮೀರಿದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಆರನೇ ಯೋಜನೆಯ ಮುಕ್ತಾಯದ ವೇಳೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಂಟಾಗುವ ಕೇವಲ ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಒವರ್ ಡ್ರಾಪ್ಸ್, ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ್ದೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

೨೩. ಆರನೇ ಯೋಜನಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪೂರೈಸಿದೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶ ವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ಮೊದಲು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ೪೫೭.೭೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬದಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಈಗ ೭೮೯.೯೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮೊತ್ತ ವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

೨೪. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಭಾರತದ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ಅದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಇರಿಸಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಠ ನಗದು ಶಿಲ್ಪಿನ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಅರ್ಥೋಪಾಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದೆ. ಇದು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಹಣಕಾಸು ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೂ ರಾಜ್ಯಗಳ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಾಸ್ತವಿಕ ಹಣಕಾಸಿನ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೂ ಯಾವುದೇ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ ೧೩.೭೯೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು, ಏಳನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗೆ, ಅದೇ ಅಂಶವಿಗೆ ೩೦,೦೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿರದ ಅಂತರದ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ೧೦,೦೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊರತೆ ಇರುವಾಗ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅದೇ ಬಗೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ನಿರಾಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟಾದ್ದು ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣ ಕಾಸಿನ ಕೊರತೆಯಿರುವಾಗ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಅತಿ ಹಣದಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಅಸ್ತದ ವನ್ನಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವನ್ನಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

೨೫. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳಾಗಿವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸಭೆಯನ್ನು ಬೇಗನೆ ಕರೆಯಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನಾನು ಬತ್ತಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

೨೬. ನಾನು, ೧೯೮೫-೮೬ ನೆಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೮೫೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬಜೆಟ್ನಲ್ಲಿ ಯೋಜನಾ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. —

- (ಎ) ಈಗ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷವೂ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುವ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಸವಿವರ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ; ಮತ್ತು
- (ಬಿ) ಅಗತ್ಯ ಆಧಾರಿತ ವಲಯವಾರು ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಗತ್ಯತೆ ಇವುಗಳ ನಡುವಣ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಧಾನ ಲೆಕ್ಕ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ, ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸುವ ಬಟ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಏರ್ಪಾಡು.

೨೭. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಹೆದರುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಲಭ್ಯತೆಯ ಸಂಬಂಧದ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ೧೯೮೫-೮೬ ರಲ್ಲಿ ೮೫೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವ ನಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಉಂಟಾದುದು. ನಾನು ಈ ಮುಂಚೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ನೆರವು, ಮಾರಕಟ್ಟೆ ಸಾಲಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ತಗ್ಗಿಸಲಾಗುವುದು. ಉಳಿಯುವ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬಲು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಘೋಷಿಸಲಾಗುವುದು. ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳು ೧೯೮೫-೮೬

೨೮. ತೆರಿಗೆ ರಾಜಸ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ತೆರಿಗೆಗಳ ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ೪೮.೫೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಷ್ಟು, ತೆರಿಗೆತರ ರಾಜಸ್ವದಲ್ಲಿ ೧೮.೨೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯಾನುದಾನಗಳ ಮತ್ತು ಅದ್ವಾರ ಶುಲ್ಕದ ಪಾಲಿನಲ್ಲಿ ೩೨.೬೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು

ಉಂಟಾದ ಹೆಚ್ಚಳದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಜಸ್ವ ಜಮೆಗಳಲ್ಲಿ ೯೯.೪೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. ತುಟ್ಟಭತ್ತದ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಏರಿಕೆ, ಕೆಲವು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿನ ಜರೂರು ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಂದಾದ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಆದ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಗಳ ವೆಚ್ಚ-ಇವುಗಳಿಂದಾಗಿ ರಾಜಸ್ವ ವೆಚ್ಚವು ೧೭೦.೭೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾದ ಉಳಿತಾಯಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ ೩೦೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೨೮೫.೯೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಇಳಿದಿದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಜನಾ ನೆರವು, ಹೊರಗಿಂದ ಧನಸಹಾಯ ಪಡೆದ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೆರವಿನ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಮೋಘ ಸಾಧನೆ, ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ೨೨೦ ಖಿಲ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಮಿಗಿತಾಯವಾಗಿದೆ. ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಉ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಣ್ಣ ಉಳಿತಾಯಗಳ ಜಮೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ, ೯೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಜಮೆಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಗೌರಿಗೌತ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸದನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಲು ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಜಮೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಟವಾಡೆಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಈ ಮೊದಲಿನಿಂದ ೧೦೦.೭೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂತರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಈ ಅಂತರ ಈಗ ೧೫೬.೨೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಇದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಮ್ನುತ್ ನಿಗಮ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಅಂತರಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನೇ ಇಳಿತವುಂಟಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಪರಿಣಾಮದಿಂದ, ವರ್ಷಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ೧೪೯.೭೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ಕೊರತೆಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ೨೨೫.೧೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗಬಹುದೆಂದು ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ. ಪ್ರಾರಂಭದ ೭೭.೧೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊರತೆಯೊಡನೆ, ಮುಕ್ತಾಯ ಶಿಲ್ಕು (—) ೨೮೨.೨೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುವುದು, ೧೯೮೫-೮೬ ನೇ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜುಗಳು ;

೨೯. ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಬರುವ ರಾಜಸ್ವವು ೧೧೩೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟಾಗಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಇದು ೧೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ತೆರಿಗೆತರ ರಾಜಸ್ವವು ೪೪.೪೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಾಗೂ ಸಹಾಯಾನುದಾನ ಮತ್ತು ಅಂಶದಾನಗಳೂ ೧೯.೨೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿ ಬಹುದೆಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಜಮೆ ೧೯೩.೭೦ ಕೋಟಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ರಾಜಸ್ವ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕಗಳ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ೨೪೪.೬೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ೬೭೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚದ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜಿಗೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ೧೯೮೫-೮೬ನೇ ವರ್ಷದ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚ ೮೫೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ. ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾಲದಿಂದ ೨೨೧ ೬೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ದೊರಕಬಹುದು. ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರಿಂದ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳ ಜಮೆಗಳೂ ಹಾಗೂ ಬಟವಾಡೆಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚುವುದು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಿಂದಾಗಿ ೧೯೮೫-೮೬ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ೩೪೧.೬೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರತೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭದ ೨೮೨.೨೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೊರತೆಯೊಂದಿಗೆ, ೧೯೮೫-೮೬ ನೇ ವರ್ಷದ ಮುಕ್ತಾಯ ಶಿಲ್ಕು (—) ೬೯೩.೮೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆಗಲಿದೆ.

೩೦. ನಾನು ಈ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಕೇಂದ್ರ ಯೋಜನಾ ನೆರವಿನಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಲಗಳು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಕ್ರಮಗಳಿಂದ, ೧೯೮೫-೮೬ ನೇ ವರ್ಷದ ಮುಕ್ತಾಯ ಶಿಲ್ಕು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿದೆ.

೩೧. ಈಗ ನಾನು ೧೯೮೫-೮೬ನೇ ವರ್ಷದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ಸದನದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಹಾಗೂ ಅನುಮೋದನೆಗಾಗಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಆರು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಗಾಗಿ ಲೇಬಾನು ಶಾನಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಸದನವನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಬಜೆಟ್ ವಿಹಂಗಮ ನೋಟ

ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ

	ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜುಗಳು 1984-85	ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳು 1984-85	ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜುಗಳು 1985-86
ಪ್ರಾರಂಭದ ಶಿಲ್ಕು	(—) 119.89	(—) 77.11	(—) 282.21
ಎ. ರಾಜಸ್ವ ಲೆಕ್ಕ			
I. ಜಮೆಗಳು :			
ರಾಜ್ಯ ತೆರಿಗೆ	... 890.00	941.40	1071.44
ಕೇಂದ್ರ ತೆರಿಗೆಗಳ ಪಾಲು	... 287.08	298.88	312.66
ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅನುದಾನ	... 185.49	203.48	208.93
ತೆರಿಗೆಯ ಹೊರತಾದ ರಾಜಸ್ವ	... 344.77	363.00	407.43
ಒಟ್ಟು—ಎ1.	... 1,707.34	1,806.76	2,000.46
II. ವೆಚ್ಚ :			
ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮುದಾಯಿಕ			
ಸೇವೆ	... 616.98	659.42	783.02
ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆಗಳು	... 565.17	614.48	663.71
ಸಾಮಾನ್ಯ ಸೇವೆಗಳು	... 488.82	596.22	572.68
ಸಹಾಯಾನಂದಾನಗಳು ಮತ್ತು			
ಅಂತರ್ದಾನಗಳು	... 62.97	84.00	59.64
ಒಟ್ಟು—ಎII.	... 1733.94	1,904.12	2,079.05
ಎ. ರಾಜಸ್ವ ಲೆಕ್ಕ			
ಹೆಚ್ಚಳ (+)	... (—) 26.00	(—) 97.36	(—) 77.99
ಕೊರತೆ (—)			

ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ

	ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜುಗಳು 1984-85	ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜುಗಳು 1984-85	ಬಜೆಟ್ ಅಂದಾಜುಗಳು 1985-86
ಬಿ. ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ			
I. ಜಮೆ :			
ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆದ ಸಾಲ	224.98	362.75	298.27
ಬಹಿರಂಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಲಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ	75.92	78.38	64.49
ಎಲ್‌ಐಸಿ, ಆರ್‌ಬಿಐ, ಜಿಐಸಿ ಮತ್ತು ಎನ್‌ಸಿಡಿಐಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಸಾಲ	24.27	25.25	24.92
ಸಾಲ ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳ ವಸೂಲಿ	90.54	72.38	131.04
ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಲೆಕ್ಕ (ನಿವ್ವಳ) ಇತ್ಯಾದಿ	108.12	113.80	104.79
ಒಟ್ಟು ಬಿ-I	523.83	652.51	623.51
II. ವಿಕರಣೆಗಳು :			
ಬಂಡವಾಳ ವೆಚ್ಚ (ನಿವ್ವಳ)	309.13	285.92	356.11
ಕೇಂದ್ರ ಸಾಲಗಳ ಮರುಪಾವತಿ	99.38	199.13	130.62
ಬಹಿರಂಗ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಲಗಳ ಮರುಪಾವತಿ ಇತ್ಯಾದಿ	41.33	40.30	28.22
ಎಲ್‌ಐಸಿ, ಆರ್‌ಬಿಐ, ಜಿಐಸಿ ಮತ್ತು ಎನ್‌ಸಿಡಿಐಯಿಂದ ಪಡೆದ ಸಾಲಗಳ ಮರುಪಾವತಿ	6.38	6.31	6.97
ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂಗಡಗಳ ವಿಕರಣೆ	191.33	228.59	365.00
ಒಟ್ಟು ಬಿ-II	647.55	760.25	887.12
ಬಿ. ಬಂಡವಾಳ ಲೆಕ್ಕ ಕೊರತೆ	(-123.72)	(-107.74)	(-263.62)
ಸಿ. ಒಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳ ಕೊರತೆ	(-149.72)	(-205.10)	(-341.60)
ಡಿ. ಮುಕ್ತಾಯ ಶಿಲ್ಕು	(-269.61)	(-282.21)	(-623.81)

MR. SPEAKER.—The Budget is presented and now the Hon. Chief Minister will present the Supplementary estimates.

Discussion

Reg : Supplementary Estimates for 1984-85.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನನ್ನದೊಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇದೆ. ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಸೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಟ್ಟಿಯ ಪ್ರಕಾರ ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇದೆ. ಈ ದಿವಸ ಏನೊಂದು ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ತಾವು ಈಗ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ಬಜೆಟ್ ಪ್ರಸೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಸಖ್ಯಮಂಟರಿ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡನೆ, ಓಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್, ಡಿಮಾಂಡ್ಸ್ ಫಾರ್ ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿಯೆಲ್ಲಾ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ನನ್ನ ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಇಷ್ಟೆ. ನಮ್ಮ ಸದನದ ನಿಯಮಾವಳಿ ೧೭೩ರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಎಂದು ಸಾರಿ ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಆ ದಿವಸ ಯಾವುದೇ ಕಲಾಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. It is a mandatory provision.....ನಿಯಮಾವಳಿ ೧೭೪ರ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಹೀಗಿದೆ.—“There shall be no discussion of the budget on the day on which it is presented to the House”. Therefore, in my opinion ವಾನ್ಸ್ ಅರ್ಥ್ ಸಚಿವರೂ ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರು ಈ ಮಂಡಿಸಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಓಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್ ೬ ತಿಂಗಳಿಗೊಂದು ಏನು ಅವರ ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಈ ದಿವಸ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಬಜೆಟ್ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂತದ್ದು it is a financial statement for the coming year. Vote on account is a part and parcel of the Budget and without the presentation of the Budget no vote on account can be passed in this House at all. There should be no discussion also. ಅದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ. ನಿನೆಯ ದಿವಸ ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ನನ್ನ ನಿಧನರಾದುದರಿಂದ, ಈ ದಿವಸ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಯಿತು. ನನ್ನ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಈ ದಿವಸ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಬಜೆಟ್ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಬಜೆಟ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಈಗ ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಓಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ it contains so many demands pertaining to so many departments of the Government. ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತಾವು ೬ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಓಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು. ಇದು ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಇದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿವಸದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಈ ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ಸಾಸು ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಪ್ರಸೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಓಟ್ ಆನ್ ಅಕೌಂಟ್‌ನ್ನು ಈ ದಿವಸ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ತಾವು ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ ದಿವಸ, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಜೆಟ್ ಆಗಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಜೆಟ್ ಆಗಿರಬಹುದು, ಅದನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ ದಿವಸ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ರೂಲಿಂಗ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಒಂದು ವಾದದಿಂದ ೧೦ ದಿವಸಗಳ ವರೆಗೆ ಕಾಲಾಪಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂತರ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಜೆಟ್‌ನ್ನು

† ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಚಿಹ್ನೆ ಅಥವಾ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಪರಿಚ್ಛರಿಸಲು ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.